

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 55/2019
27.02.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Јелице Бојанић Керкез, Драгане Маринковић, Звездане Лутовац и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Живан Живановић, адвокат из ..., против туженог "Generali osiguranje Srbija" а.д.о. Београд, чији је пуномоћник Дејан Вуковић, адвокат из ..., ради накнаде штете и исплате, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Вишег суда у Сремској Митровици Гж 1118/17 од 27.09.2018. године, у седници већа одржаној дана 27.02.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиље изјављеној против пресуде Вишег суда у Сремској Митровици Гж 1118/17 од 27.09.2018. године.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Сремској Митровици Гж 1118/17 од 27.09.2018. године, тако што **СЕ ОДБИЈА**, као неоснована, жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Сремској Митровици П 498/15 од 20.06.2017. године, исправљена решењем истог суда П 498/15 од 03.08.2018. године, у ставу првом изреке.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужилји накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 12.000,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сремској Митровици П 498/15 од 20.06.2017. године, исправљеном решењем истог суда П 498/15 од 03.08.2018. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев па је обавезан тужени да тужилји исплати по основу уговора о осигурању износ од 1.500 евра и да јој на тај износ главног дуга исплати и затезну камату по стопи коју Европска централна банка обрачунава на средства орочена на годину дана уз увећање од 8% почев од 19.11.2013. године, као дана подношења тужбе до исплате, те да јој накнади трошкове поступка у износу од 113.440,00 динара, са затезном каматом од 20.06.2017. године, као дана пресуђења до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је, као неоснован, захтев тужиље да се обавезе тужени да јој исплати преко досуђених 1.500 евра до тражених 1.815 евра, односно износ од 315 евра, са затезном каматом почев од подношења тужбе до

исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је, као неоснован, захтев туженог за накнаду трошкова поступка.

Пресудом Вишег суда у Сремској Митровици Гж 1118/17 од 27.09.2018. године, ставом првим изреке усвојена је жалба туженог и првостепена пресуда је преиначена у ставу првом изреке, тако што је тужбени захтев одбијен, као неоснован. Ставом другим изреке обавезана је тужила да туженом на име трошкова парничног поступка исплати износ од 94.500,00 динара, а захтев туженог да му тужила по овом основу исплати износ од још 78.660,00 динара је одбијен, као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, применом члана 404. Закона о парничном поступку.

По оцени Врховног касационог суда испуњени су услови за одлучивање о ревизији тужиле као изузетно дозвољеној, у смислу члана 404. став 1. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/2011, 49/2013-УС, 74/2013- УС, 55/2014, 87/2018, у даљем тексту: ЗПП), имајући у виду ревизијске наводе да је погрешном применом материјалног права одлучено о тужбеном захтеву супротно важећој судској пракси у истој или битно сличној чињенично-правној ситуацији.

Из наведених разлога је, на основу члана 404. ЗПП, одлучено као у ставу првом изреке.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је оценио да је ревизија тужиле основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је на основу понуде за индивидуално осигурање живота од 23.01.2008. године, као осигураник, закључила са туженим, као осигуравачем, уговор о осигурању живота са уговореном сумом за случај смрти од 3.662,55 евра, за случај доживљења од 3.662,55 евра и за случај незгоде од 7.325,10 евра. Закључила је и допунско осигурање од последица несрећног случаја (незгоде) према ком је основица за случај инвалидитета 5.000 евра, за случај 100% инвалидитета 10.000 евра и за случај дневне накнаде 5 евра.

Чланом 15. тачка 9. Општих услова за осигурање лица од последица несрећног случаја од 13.04.2007. године предвиђено је да ако несрећни случај има за последицу пролазну неспособност за рад осигуравач исплаћује осигураннику уговорени износ дневне накнаде за све дане привремене неспособности за рад, али највише за 200 дана.

Тужила је 02.12.2011. године у саобраћајној незгоди у Сремској Митровици задобила тешке телесне повреде у виду трауматског прснућа унутрашње свезе левог колена. Услед задобијене повреде код тужиле постоји инвалидност 10% и умањење животне активности 15%. Лечење тужиле трајало је 7 месеци и 10 дана, од 02.12.2011. године до 12.07.2012. године.

На овако утврђено чињенично стање првостепени суд је применио материјално право из чл. 897. и 919. Закона о облигационим односима, у вези чл. члана 15. тачка 9. Општих услова за осигурање лица од последица несрећног случаја од 13.04.2007. године и оценио да је тужени, као осигуравач, у обавези да тужиљи као осигуранику, због наступања осигураног случаја, исплати накнаду по уговору о допунском осигурању у укупном износу од 1.500 евра, са каматом по стопи предвиђеној чланом 4. Закона о затезној камати (Службени гласник РС бр. 119/2012 који је ступио на снагу 25.12.2012. године). Наведени износ представља збир износа од 500 евра (10% - инвалидности тужиље од 5.000 евра - осигуране суме за случај инвалидности) и износа од 1.000 евра (дневна накнада по 5 евра за 200 дана привремене неспособности за рад).

Другостепени суд је оценио да је првостепени суд погрешно применио материјално право из члана 395. Закона о облигационим односима, због чега је првостепену пресуду преиначио и тужбени захтев одбио, као неоснован. Према датим разлозима, тужбени захтев није основан, јер је постављен у инострану валуту, а не у динарској противвредности новчаног износа означеног у инострану валуту према средњем курсу НБС на дан исплате.

Према становишту Врховног касационог суда, основано се ревизијом указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право.

Чланом 262. став 1. Закона о облигационим односима је прописано да је поверилац у облигационом односу овлашћен да од дужника захтева испуњење обавезе, а да је дужник дужан испунити је савесно у свему како она гласи.

Чланом 394. истог закона је прописано да је дужник, кад обавеза има за предмет своту новца, дужан да исплати онај број новчаних јединица на који обавеза гласи, изузев кад закон одређује што друго.

Чланом 395. Закона о облигационим односима је прописано да ако новчана обавеза гласи на плаћање у некој инострану валуту или злату, њено испуњење се може захтевати у домаћем новцу према курсу који важи у тренутку испуњења обавезе.

Чланом 2. став 1. тачка 5. Закона о девизном пословању („Сл. гласник РС“, број 62/06, 31/11 и 119/12) је дефинисан појам страних средстава плаћања, и то: девиза и ефективног страног новца.

Чланом 34. став 1. истог закона је регулисано да се плаћање, наплаћивање и пренос између резидената и између резидената и нерезидената у Републици врши у динарима. Ставом 2. тачка 4. истог члана је превиђено да се, изузетно од става 1. истог члана, плаћање, наплаћивање и пренос могу вршити и у девизама, по основу премија осигурања и преноса по основу животних осигурања. Ставом 8. истог члана је прописано да је дозвољено уговарање у девизама у Републици, с тим што се плаћање и наплаћивање по тим уговорима врши у динарима.

Дакле, у Републици Србији, радње плаћања, наплаћивања и преноса, поред домаћег средства плаћања, могуће је извршити и страним средствима плаћања, у зависности од основа, случаја и врсте средстава, да ли се ради о девизама или ефективном страном новцу.

У конкретном случају, парничне странке су уговором о допунском осигурању од последица несрећног случаја предвиделе исплату накнаде из осигурања за случај наступања осигураног случаја у иностраној валути-евро, због чега тужила као поверилац овог облигационо-правног односа, супротно становишту другостепеног суда, има право да тужбом тражи накнаду у иностраној валути.

Усвајање тако постављеног тужбеног захтева није у супротности са чланом 395. ЗОО, јер се у смислу те законске одредбе и главница девизне обавезе и припадајућа девизна камата измирују у поступку добровољног или принудног извршења у динарској противвредности према средњем курсу НБС који важи на дан исплате.

Из наведених разлога погрешно је становиште другостепеног суда да се тужили не може пружити судска заштита у овој правној ствари. Тужила је плаћањем премије осигурања по закљученом допунском осигурању од последица несрећног случаја (незгоде) испунила своју облигациону обавезу према туженом, због чега је тужени у обавези да тужили, услед наступања осигураног случаја, исплати накнаду из осигурања која јој по закљученом уговору припада. Супротно би водило повреди једног од основних начела облигационог права- начела једнаке вредности узкајамних давања прописаног чланом 15. Закона о облигационим односима.

Сходно успеху тужиле у спору, правилна је одлука првостепеног суда о захтеву за накнаду трошкова парничног поступка, јер је донета правилном применом одредбе чланова 153, 154. и 163. ЗПП.

По оцени Врховног касационог суда тужили, применом чл. 277. и 324. Закона о облигационим односима, право на законску затезну камату на досуђени износ трошкова парничног поступка припада од дана извршности пресуде, а не од пресуђења до исплате, како је то оценио првостепени суд. Међутим, у смислу члана 419. у вези члана 395. ЗПП, одлука о почетку тока камате на трошкове поступка није могла бити преиначена на штету тужиле, због чега је решење о трошковима поступка у овом делу морало бити потврђено.

Из наведених разлога, применом члана 416. став 1. ЗПП Врховни касациони суд је ставом другим изреке преиначио другостепену пресуду, тако што је одбио, као неосновану, жалбу туженог и потврдио првостепену пресуду у ставу првом изреке.

Тужили која је успела у поступку по ревизији, сагласно одредбама чл. 153, 154. и 163. ЗПП припада право на накнаду трошкова за састав ревизије у износу од 12.000,00 динара, према важећој Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, због чега је применом члана 165. ЗПП донета одлука као у ставу трећем изреке.

**Председник већа-судија
Бождар Вујичић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић